№. 100.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 15 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den December.

Het Fransche gouvernement heeft dienstig geacht aan het publiek kennis te geven van de wending die de onderhandelingen over het Turksch-Russisch geschil laatstelijk genomen hebben. De *Moniteur* bevat in zijn niet-officieel gedeelte eene daartoe betrekkelijke mededeeling van ongeveer den volgenden inhoud:

«De verwachtingen die wij in onze jongste beschouwing der Turksche aangelegenheden uitgesproken hebben, worden door den loop der gebeurtenissen geregtvaardigd. De *solidariteit* die door gemeenschappelijke belangen en door den eerbied zelven voor de beginselen, tusschen de groote kabinetten moest worden gevestigd, is thans tot stand gekomen. Het zou vermetel zijn, het Oostersche vraagstuk als afgedaan te beschouwen; het is zelfs te verwachten dat het nog meermalen eene andere gedaante zal aannemen; maar de openlijk erkende overeenstemming van Oostenrijk en Pruissen met de kabinetten van Frankrijk en Engeland is genoegzaam om nu reeds de bezorgdheid te bedaren die Europa sedert zes maanden geslingerd heeft. Het gevaarlijke van den staat der zaken was eigentlijk gelegen in de mogelijkheid eener scheuring tusschen de groote mogendheden. Hiervoor is thans niets meer te vreezen. De vier mogendheden worden door dezelfde inzigten en wenschen geleid. Het protocol hetwelk den 5 dezer te Weenen in de conferentie van de vertegenwoordigers dier mogendheden onderteekend is, getuigt dat zij tot dezelfde besluiten gekomen zijn.»

De mededeeling besluit aldus: »Dezelfde inzigten, dezelfde wenschen bezielen Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Pruissen:

»De vreden tusschen Rusland en de Verheven Porte te herstellen op voor beiden eervolle voorwaarden; het Ottomanische rijk, hetwelk in zijne door de verdragen bepaalde grenzen moet blijven bestaan om den wille van het zamenstelsel in Europa, onverkort in stand houden, dat is het tweeledig doel waarnaar de vier mogendheden voornemens zijn gezamentlijk te streven. Door vooraf te doen blijken dat de tegenwoordige oorlog in geen geval wijziging zal kunnen brengen in de door tijdsverloop bekrachtigde grondgebiedsverdeeling in het Oosten, beperkt men het terrein des oorlogs, en wordt, gelijk te hopen is, het Turksch-Russische geschil weder in eenen staat gebragt die het voor de Europesche diplomatie mogelijk zal maken een krachtigen invloed uit te oefenen en weder een hechten vrede, onder haar gezamentlijken waarborg, tusschen Rusland en Turkije te vestigen."

Er is eene groote verandering in het personeel der prefecten op handen. De Keizer is namelijk van oordeel, dat bij de meeste dier beambten niet genoeg activiteit heerscht, daar zij den meesten tijd in hun hotel doorbrengen, in stede van hunne departementen te doorreizen en rapporten aan het ministerie van binnenlandsche zaken in te zenden. Kortom, Z. M. verlangt jeugdige en actieve prefecten te hebben.

— Veelvuldige arrestatiën, welke met de staatkunde in verband staan, hebben hier weder dezer dagen plaats gehad. Vooral hebben deze arrestatiën jeugdige menschen getroffen, die alhier in winkels werkzaam zijn. Van een der voornaamste magazijnen der rue Vivienne bevinden zich thans tien bedienden in de gevangenis.

— Te Brest, Cherburg en Lorient wordt druk gearbeid om zoo spoedig mogelijk meer schepen te water te kunnen laten. Men wil, dat in het aanstaande voorjaar in den Oceaan eene even sterke vloot kruise als in de Middellandsche Zee.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Turyn van den 8 dezer, waren in die stad al de regeringsgezinde kandidaten tot leden der kamer van volksafgevaardigden gekozen. Onder de 27 verkiezingen in de provinciën, waarvan de uitslag reeds te Turyn bekend was, zijn 21 naar den wensch des gouvernements uitgevallen. Volgens al de tot dusver ontvangen berigten is bij de verkiezingen groote belangstelling der kiezers zigtbaar, maar is de openbare orde nergens gestoord. De heer *Cavour*, de voorzitter van den ministerraad, is te Turyn, en de heer *Rattazi*, de minister van justitie, te Alessandria herkozen.

De latere tijdingen door den telegraaph uit Turyn ontvangen luiden steeds gunstig voor het gouvernement en voor de zaak der constitutionnele staatsinrigting in Piemont. Zaturdag jl. was te Turyn de uitslag bekend van 116 verkiezingen: daarvan waren 81 ter gunste van het ministerie uitgevallen, terwijl 23 demokratische en 11 reactionaire kandidaten verkozen zijn.

Volgens de jongste tijdingen uit Turyn was aldaar nog geen berigt ontvangen van den uitslag der verkiezingen op het eiland Sardinië en in andere afgelegen gedeelten des rijks, doch op grond der reeds bekende verkiezingen rekende het ministerie en de constitutionele partij op de meerderheid in de nieuwe kamer van volksvertegenwoordigers.

— Eene telegraphische depêche uit Madrid van den 7den dezer, meldt, dat de Senaat, in zijne zitting van dien dag, niettegenstaande de krachtige oppositie van het ministerie, met 105 tegen 69 stemmen de conclusien heeft aangenomen van de meerderheid der commissie, die rapport heeft uitgebragt over de kwestie der spoorwegen. Men achtte het te Madrid waarschijnlijk, dat de zitting der Cortès zou worden gesloten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den December.

De Pruissische regering heeft op grond der thans uit alle provinciën ontvangen volledige berigten bekend gemaakt, dat de opbrengst van den oogst van 1853, in de geheele monarchie, bij de tarwe 15, rogge 10, erwten 18, gerst 10, haver 9, aardappelen 43 pct. is gebleven beneden de opbrengst van een gemiddelden oogst. De oogst van dit jaar wordt gezegd tegen die van 1846 te staan als 475 : 399.

— Eerlang vangt de jonge Graaf van Parijs zijne universiteitsstudiën te Würzburg aan. Zijne moeder, de Hertogin-Weduwe van Orleans, vergezelt hem derwaarts. Het aanbod des Konings van Beijeren, om het slot te Würzburg te betrekken, is door haar erkentelijk van de hand gewezen.

— Berigten uit Bucharest van 4 dezer zeggen dat de vijandelijke legers toen eene bloot verdedigende stelling bewaarden. De afsluiting van den Donau werd wederzijds met groote strengheid in acht genomen. Ten gevolge van de vorst zou de scheepvaart weldra geheel gestremd zijn. De Turksche zeilschepen waren reeds naar de geschiktste havens gebragt. Vorst *Gortschakoff* heeft in eene dagorder het gedrag der Wallachysche militie hoog geprezen.

— De oorlogskans is den Turken minder gunstig ter zee dan te land. Terwijl de Turksche legers in Azië op de Russische grenzen aanzienlijke overwinningen behaalde, te Bayazid, Akiska, Uzurghete, enz., heeft eene divisie van hunne vloot, zamengesteld uit zeven fregatten, twee korvetten, een stoomschip en drie transportschepen, onder bevel van *Osman*-Pacha, den 30. November, nabij Synope eene volkomene nederlaag geleden, in den strijd met eene Russische divisie van zes linie-schepen, onder bevel van admiraal *Nachimoff*. Een en ander wordt gemeld in eene telegrafische depêche uit Weenen. De depêche voegt er bij, dat verscheidene Turksche schepen vernield zijn, nadat de strijd een uur geduurd had en dat *Osman*-Pacha zelf krijgsgevangen is gemaakt. Synope is eene Turksche haven in de Zwarte zee, op de Aziatische kust, bijna op gelijken afstand van Konstantinopel en Battoun.

De vloot die aldus vernield is, was waarschijnlijk dezelfde die ter begeleiding moest strekken van de bezending wapenen en krijgsvoorraad die de Porte, naar men zegt, aan de Circassiers wilde zenden. Hoewel, volgens de depêche, het aantal schepen grooter was dan dat der Russische divisie, is het zeker dat het Turksche eskader veel minder sterk was, daar het eerstgenoemde bestond uit zes linieschepen, terwijl de Turksche vloot geen enkel linieschip telde. Het is bekend, dat de kracht eener vloot meer in de sterkte der schepen dan in het aantal bodems is gelegen. Overigens moeten de Turken zich dapper hebben verdedigd, daar, luidens de depêche, verscheidene hunner schepen vernield zijn. — Het valt niet te ontkennen, dat deze nederlaag de Turksche vloot aanmerkelijke zal verzwakken.

— Een telegraphisch berigt uit Odessa van den 5den dezer behelst bijzonderheden aangaande bovenvermeld gevecht. «Zoo even, dus luidt het berigt, is hier door eenen adjudant van den vorst *Mentschikoff* de stellige tijding aangebragt, dat de Russische admiraal *Nachimoff* den 30 November met 6 linieschepen eene afdeeling der Turksche vloot aangetast heeft, in weêrwil van het vuur der landbatterijen in de buitenhaven tot op een kartetsschot afstands doorgedrongen is, en binnen een uur tijds 7 Turksche fregatten, 2 korvetten, 1 stoomboot en 3 transportschepen totaal vernield heeft. Slechts een Turksch fregat, met den kommanderenden admiraal *Osman*-Pacha aan boord, had men gehoopt te Sebastopol te kunnen opbrengen. Hetzelve moest echter, als te zeer beschadigd, in volle zee aan zijn lot worden overgelaten, nadat *Osman*-Pacha en zijn gevolg op de Russische schepen overgebragt waren. Van de Russische schepen heeft het admiraalschip het meest geleden, ofschoon het reeds te Sebastopol is aangekomen. De adjudant van den vorst *Mentschikoff* is terstond naar St. Petersburg doorgereisd om deze tijding derwaarts over te brengen.»

— Volgens de jongste berigten uit Bucharest was het Russische legerkorps van den generaal *Osten-Sacken* toen nog niet nabij de grenzen van Wallachye gekomen, en welligt zelfs den Pruth nog niet overgetrokken.

De generaal *Budberg*, aide-de-camp van den keizer van Rusland, werd te Bucharest verwacht om, onder den titel van «buitengewoon gevolmagtigd commissaris,» het burgerlijk bestuur over de Donau-vorstendommen te voeren.

In eene te Bucharest door de Russische overheden afgekondigde proclamatie wordt gezegd dat de keizer van Rusland zijne toestemming tot de vrijwillige aftreding der hospodars van Moldavie en Wallachye gegeven en den generaal *Budberg* gezonden heeft om voor de orde, de rust en de welvaart des lands te zorgen en om in de behoeften van het Russische leger te voorzien, terwijl de keizer hoopt dat de zorg voor zijne troepen zal kunnen zamengaan met de zorg voor de belangen der bevolking van de onder zijne bescherming staande Vorstendommen.

— Volgens brieven uit Pera, van het laatst der vorige maand, deed het gebrek aan geld zich langs hoe meer gevoelen, en hield men het er voor dat dit een der meest welkome wapenen in de handen van Rusland is. De Porte ziet zich nu toch gedwongen haar slecht gekleed en gescheoid leger vier of vijf maanden lang in de moerassige Donaustreken te blijven voeden. In de hoofdstad zelve worden de levensmiddelen dagelijks duurder, waartoe de aanwezigheid der vloten niet weinig medewerkt. Vele inwoners van Konstantinopel hebben reeds aanzienlijke schulden moeten maken, en daar de kleine schermutselingen weinig belang inboezemen bij hen die reeds lang op de tijding van een beslissenden veldslag gehoopt hadden, neemt de geestdrift onder de bevolking van lieverlede af.

Volgens telegraphische tijdingen uit Triëst, is aldaar laatstleden Zondag, de Indische landpost aangekomen, berigten aanbrengende uit Bombay van den 14den November, uit Batavia van den 24sten October, enz. Deze berigten behelzen, voor zooveel uit de telegraphische mededeeling blijkt, geen politiek nieuws van eenig belang.

Volgens de tijdingen uit Bombay was het rijk der Birmans voortdurend ten prooi aan troebelen en rooverijen. Te Rangoon was een honderdtal galeislaven in opstand gekomen; zij waren bijna allen onder het vuur der Engelschen gevallen. De generaal *Godwin* is overleden.

Te Whampoa is een oproer uitgebarsten ten gevolge van het begaan van een zelfmoord door eene Chinesche vrouw, welke op last van den Engelschen consul *Bird* in hechtenis was genomen. Genoemde consul is door matrozen tegen de volkswoede beschermd moeten worden.

ENGELAND.

LONDEN, den 10den December.

De Londensche *Times* van jl. Zaturdag zegt in een hoofdartikel over de Turksche aangelegenheden hoofdzakelijk het volgende: » De collective nota die te Weenen door Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Pruissen onderteekend en aan de Porte gerigt is, met het doel om den vrede te herstellen, alsmede het protocol waarin die mogendheden hare volle overeenstemming staven in het doel om het Turksche rijk onafhankelijk en onverkleind in stand te houden, zijn nog niet openbaar gemaakt. Zoo wij van den inhoud der collective nota wel onderrigt zijn, zegt zij alleen dat de vier mogendheden vurig wenschen het bloedvergieten te stuiten en de gevaren af te wenden van eenen oorlog die de veiligheid van Europa reeds ernstig bedreigt: te dien einde en daar Rusland reeds verklaard heeft tot onderhandelen gezind te zijn, bieden de verbonden mogendheden hare goede diensten aan; en als een voorbereidenden stap verlangen zij mededeeling der voorwaarden waarop de Porte gezind is zulk eene onderhandeling te openen; wat aangaat den vorm der onderhandeling, zou door Turkije en door Rusland een gevolmagtigde dienen te worden benoemd om zich in eene conferentie te vereenigen met de vertegenwoordigers der vier groote mogendheden, terwijl inmiddels een wapenstilstand wordt aanbevolen.

— Er heerscht, duidelijk met het oog op alle mogelijke gebeurtenissen, veel levendigheid in de dokken, en er vertrekken nog voortdurend nieuwe groote schepen vooreerst naar Lissabon en Maltha, en van daar naar den Bosporus.

— Verscheiden Britsche officieren zijn uit Engeland naar den Donau vertrokken, ten einde vooreerst minst genomen aanschouwers te zijn van den tusschen Rusland en Turkije gevoerd wordenden strijd.

— Kapitein *Warner*, die door zijne uitvinding van een middel om de grootste schepen in eenige oogenblikken te vernielen, zoo veel van zich heeft doen spreken, is dezer dagen zeer onverwachts overleden. Men zegt dat hij zich sterk bezighield met het plan om met de Turksche Regering in schikking wegens zijn geheim te treden en sommigen schrijven zijnen dood aan de overspanning toe, in welke dat denkbeeld hem gebragt had. Of zijne nagelaten papieren zijn geheim openbaren zullen is nog niet bekend. Hij laat eene weduwe en zeven kinderen, zonder middelen van bestaan, achter.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den December.

Openbare Vergadering van den Gemeenteraad te Breda, gehouden den 10. December 1853, en bijgewoond door 12 leden.

Goedkeuring der notulen van 1 December jl.

A. Mededeeling van den terugontvang der Begrooting voor 1854, door Gedeputeerde Staten goedgekeurd.

Besloten dezelve te doen opnemen in de *Bredasche Courant*.

B. Rapport van Burgemeester en Wethouders, dat ingevolge vroegere magtiging van den raad, het trek- of jaagpad naar Terheyden en het Slikgat, voor den tijd van een jaar, ingaande 1. Januarij 1854, onderhands is verpacht aan *J. Schüller* te Terheyden voor *f* 180,—.

Waarop de goedkeuring van Gedeputeerde Staten zal worden aangevraagd.

C. Op het rapport der Commissie van fabriekage, goedgekeurd de voorwaarden voor de aanbesteding van drukwerken, schrijf- en kantoorbehoeften, ten dienste der gemeente voor 1854.

D. Mede goedgekeurd de conditiën voor de verhuring van het huis *Het liggend Hert*, voor zes jaren, ingaande 1. Mei 1854.

E. Bepaald dat de heer *de Roy*, ofschoon in September jl. als lid van den Raad afgetreden, doch weder herbenoemd, op grond van art. 4 van het bestaande Reglement, niet heeft opgehouden te zijn President en lid van de Commissie over Stads Teeken- en Armenschool, in welke betrekkingen de Heer *de Roy* zal continueren, en wordt besloten ter vervulling der bestaande vacature in die Commissie, ten gevolge het vroeger overlijden van den Heer *P. L. Faes*, dezelve Commissie uit te noodigen tot het inzenden eener voordragt van twee geschikte personen.

F. Verder worden door den Voorzitter benoemd de Heeren *van Dam*, *van Alphen* en *van Reuth*, om uit te maken de Commissie tot herziening der reglementen voor de Teeken- en Armenschool.

G. Rapport der Commissie van fabrikage, betrekkelijk het in hare handen gestelde adres van de erfgenamen van wijlen *A. L. Polak*, om teruggaaf van door laatstgen. ten onregte betaalde gelden als grondchijns, sedert het jaar 1824. Circuleren.

H. Rapport derzelve Commissie, op het verzoek van *C. F. Bogaerts*, om een gedeelte terrein bij de Gasthuisvelden, in huur te erlangen, tot het aanleggen van een scheepstimmerwerf. Circuleren.

I. Op het rapport der Commissie van fabrikage wordt goedgekeurd het Bestek en tarief voor het onderhoud van Stadswerk gedurende 1854, onder bepaling der dagloonen zonder winst, en Burgem. en Weth. gemagtigd tot het doen der aanbesteding.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft ll. Zaturdag aangenomen de wets-ontwerpen: tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1842 (*Bijdrage ten behoeve van het speciaal fonds voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmer-meer*); tot vaststelling van de begrooting der uitgaven voor de Lands-drukkerij voor 1854; tot vaststelling van de begrooting wegens den arbeid der gevangenen voor 1854; tot verklaring van het algemeen nut van een kunstweg van Swichum naar den weg van Warrega naar Goutum en Leeuwarden; en tot vereffening van het tekort over het dienstjaar 1848.

Maandag ll. heeft zij aangenomen de wets-ontwerpen tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting van 1853 (Bijdrage en vergoeding van rente aan de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij); tot regeling van het muntwezen in de West-Indien; tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor 1854.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft in hare avondzitting van Vrijdag de beraadslaging geëindigd over hoofdstuk X der Staatsbegrooting (*Departement van Oorlog*) en dat met 42 tegen 17 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Meeussen*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *Zijlker*, *Sloet tot Oldhuis*, *L. D. Storm*, *Strens*, *van Hoëvell*, *van Eck*, *Hengst*, *de Lom de Berg*, *de Man*, *Blaupot ten Cate*, *Bots*, *van Wintershoven*, *van Bosse*, *Reinders* en *Jespers*.

In de zitting van Zaturdag heeft de Kamer de beraadslaging gehouden over het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting over 1854 (Departement van Kolonien), dat met 54 tegen 7 stemmen is aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Strens*, *Sloet tot Oldhuis*, *L. D. Storm*, *van Hoëvell*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *de Lom de Berg* en *Zylker*.

Het XIIde hoofdstuk (Onvoorziene uitgaven) is met algemeene stemmen aangenomen.

In de zitting van Maandag zijn ingekomen twee wets-ontwerpen: 1. tot regeling der pensioenen van militaire leden van het Hoog Militair Geregtshof; en 2. tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851.

De commissie van rapporteurs over het voorstel van negen leden der Kamer tot afschaffing van den accijns op het geslagt en van het tonnegeld, heeft haar eindverslag daaromtrent ter tafel gebragt. De Kamer heeft bepaald dat op aanstaanden Donderdag de beraadslagingen over dat voorstel zullen aanvangen, en dat na de behandeling van het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de staatsbegrooting voor 1854, zullen afgedaan worden de wets-ontwerpen: 1. tot goedkeuring eener dading tusschen de gemeente Rucphen en het bestuur der domeinen; 2. tot bekrachtiging van provinciale belastingen in onderscheidene provincien; en 3. tot bekrachtiging van het Koninklijk besluit, genomen tot aanmoediging van den aanvoer van levensmiddelen.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gisteren aangenomen:

1. het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor 1854 met 42 tegen 24 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Dommer van Poldersveldt*, *de Lom de Berg*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *van Hoëvell*, *Reinders*, *van Bosse*, *Thorbecke*, *van der Veen*, *Blaupot ten Cate*, *Jespers*, *de Poorter*, *Beens*, *van den Heuvel*, *van Eck*, *Meeussen*, *Storm*, *Hengst*, *Strens*, *de Man*, *Bots*, *van Wintershoven*, *Sloet tot Oldhuis*, *Luijben* en *Zylker*.

2. het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Rucphen, met algemeene stemmen;

3. de wets-ontwerpen tot bekrachtiging van provinciale belastingen in de provincie Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe met algemeene stemmen, met uitzondering van dat betrekkelijk Friesland, waartegen de heer *de Poorter* gestemd heeft, en

4. het wets-ontwerp tot vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen met algemeene stemmen.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 9den dezer is benoemd: tot raadsheer

in den Hoogen Raad der Nederlanden mr. *H. Provó Kluit*, thans burgemeester van Amsterdam.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden dezer dagen genomen besluiten goedgevonden, te benoemen: bij het wapenen der infanterie, tot kolonel, den luitenant-kolonel *A. van Hoeij*, kommandant van het 4de regement van dat wapen, en te verplaatsen, bij de bataillons jagers van het regement grenadiers en jagers, den 2den luitenant *P. C. Evers*, van het 5de regiment infanterie.

— Bij besluit van den 8sten dezer is op gedaan verzoek op pensioen gesteld de officier van gezondheid 1e klasse *R. C. Ploug*, op een bedrag van *f* 900.

— Z. M. de Koning heeft aan den aartsbisschop van de O. R. Klerezie eene jaarwedde van *f* 1800, en aan den bisschop dier kerk (te Haarlem) eene jaarwedde van *f* 1300 toegekend.

— Z. M. de Koning is Zaturdag uit de residentie naar het Loo vertrokken, waar Hoogstdezelve waarschijnlijk 8 à 10 dagen zal verblijven.

— Dezer dagen is van wege het Ministerie van Oorlog openbaar gemaakt de rekening en verantwoording van de weduwen- en wezenkas voor de officieren van de landmagt over het dienstjaar 1852. Daaruit blijkt dat het totaal der ontvangsten heeft bedragen *f* 257,101.$70^{1}/_{2}$; en de uitgaven (waaronder begrepen een nadeelig slot op 1 Januarij 1852 van *f* 110,422.46) *f* 379,864.78; zoodat op 1 Januarij 1853 meer uitgegeven dan ontvangen was *f* 122,773.$07^{1}/_{2}$. Wijders bleek nog dat het aantal gepensionneerde weduwen met 10 vermeerderd is en bij 't einde van 1852 een getal van 644 beliep.

— Wegens de duurte der levensmiddelen heeft de directie van den Rijnspoorweg aan ieder ambtenaar, beneden de *f* 600 gesalarieerd, eene gratificatie van 10 per cent toegelegd en in eens uitbetaald, na eenigen tijd te voren aan enkele ambtenaren, boven de *f* 600 bezoldigd, eene toelage te hebben gegund en aan de arbeiders het zomerloon te hebben laten behouden.

— Zondag morgen ten 8 ure heeft buiten de Willemspoort te Amsterdam de aangekondigde levering van duinwater een aanvang genomen. Men verneemt dat reeds in de twee eerste uren meer dan 1000 emmers tegen één cent per emmer afgehaald werden.

— Te Oisterwijk is in den voormiddag van eergisteren brand ontstaan in de woning van den landbouwer *M. van Roessel* onder Haren, waardoor diens boerderij met al den voorraad granen, hooi, stroo, meubilaire goederen en bouwgereedschappen geheel in de asch is gelegd. Naar men verneemt was er niets tegen brandschade verzekerd.

— In de vorige week had bij het dorp Westervoort bij Arnhem een huiveringwekkend ongeluk plaats. Een Engelschman, werkzaam aan de bouwing van de spoorwegbrug over den IJssel aldaar, werd bij de behandeling eener schroef aan eene tot opvoering van water dienende locomotief, het hoofd verbrijzeld, welk ongeval ook bijna aan een der opzigters ware overkomen. — De belangrijke werkzaamheden ter genoemde plaats worden voortdurend door vele bewoners van Arnhem bezigtigd, als zijnde het de eerste maal, dat in ons Vaderland over eene snelvlietende rivier eene brug voor eenen spoorweg wordt daargesteld.

— Men schrijft uit Roermond, dat men den 6den dezer in de gemeente Meliek en Herkenbosch eenige ongeregeldheden vreesde. Dien dag moest namelijk de verpachting plaats hebben van hei-, veen- en gemeente gronden, vroeger ten gebruikte afgestaan aan de minvermogende ingezetenen. Den dag nu van de verpachting had er nog al eene vrij groote zamenscholing in een paar herbergen plaats, zonder dat men met zekerheid kon bespeuren wat men op het oog had. Inmiddels had het gemeentebestuur vier manschappen der maréchaussée van de brigade Roermond gerequireerd, tot voorkoming van wanorde. De zamengeschoolde menigte deed echter niets dan jenever drinken en vele personen waren zeer dronken. De Notaris, met de verpachting belast, maande de menigte tot rust aan, en het mogt dezen openbaren ambtenaar gelukken, die lieden uiteen te doen gaan. Men heeft echter goedgevonden de verpachting geen voortgang te doen hebben. De maréchaussées zijn, daar alles weder rustig was, des nachts ten 12 ure naar Roermond teruggekeerd.

— De voormalige glasblazerij en kristal-slijperij te 's Hertogenbosch, welke tonnen kostte, is ll. Donderdag publiek verkocht en in massa verbleven aan den heer *T. W. van Pelt*, aldaar, voor eene som van *f* 25,500; het gedeelte aan de Hinthamerstraat werd aangekocht voor rekening der R. K. Parochie van St. Jacob, tot oprigting eener school, en het gedeelte aan het kanaal voor rekening van het algemeen armbestuur, om het in te rigten tot bank van leening.

— Bij beschikking van 8 dezer, is aan den heer *H. A. Schaap Jan Houwelingszoon*, te Amsterdam, tot wederopzegging toe, vergunning verleend voor eene stoombootdienst, met éène, twee of drie schroefbooten van Amsterdam, over Weesp en Utrecht, naar Vreeswijk en tusschenplaatsen, heen en terug, tot vervoer van reizigers en goederen.

— Dezer dagen is van Regeringswege afgewezen het verzoek om gratie van *W.* en *A. Visscher* en *A. Kiesbrink*, ondernemers van postwagendiensten te Zwolle, die wegens verschillende overtredingen van het reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer te lande, bestaande in het te hoog laden hunner diligences, het niet uitwijken voor andere rijtuigen en het te laat aankomen hunner wagens, in 1851 door de Regtbanken te Assen, Zwolle, Leeuwarden en Groningen in geldboeten, ten gezamenlijke bedrage van *f* 228.$08^{1}/_{2}$, met inbegrip der kosten, zijn veroordeeld.

— Men schrijft uit Vreeswijk, dat Zaturdag avond omstreeks acht ure het ijs van boven de rivier de Lek is komen afdrijven; dien ten gevolge is men onmiddellijk begonnen de schipbrug weg te nemen en in de daarvoor bestemde nieuwe haven op te bergen. Zondag morgen ging de rivier de Lek voor de helft met drijfijs overdekt, terwijl de geregelde overtogt aan het veer of de schipbrug plaats had door middel van pont en booten. Het water aan de rivier de Lek stond Zondag morgen 8 ure tot de hoogte van 5 el 75 duim; zulk een lage stand heugt weinig menschen meer; dit is oorzaak dat er op genoemde rivier de Lek, voor zoo ver bekend is, twee scheepjes in het ijs zijn blijven vastzitten.

— Uit Arnhem wordt gemeld, dat de schipbruggen over den Rijn bij die stad en over den IJssel bij Westervoort, uit hoofde van het drijfijs, zijn weggenomen. Ook de rivier de Waal gaat vol drijfijs, ten gevolge waarvan de veerpont voor Zalt-Bommel is opgebroken. Evenwel geschiedt de overvaart nog geregeld met eene veerschuit. De Venlosche stoomboot afwaarts varende, en tot nabij Gameren genaderd zijnde, was uit hoofde van den aandrang van het ijs, genoodzaakt daar te blijven liggen. Ook de stoomboot, ll. Zaturdag van 's Hertogenbosch naar Rotterdam vertrokken, is genoodzaakt geweest uit de Dieze terug te keeren en te ontladen; terwijl de stoomboot, welke Zaturdag namiddag van Rotterdam te 's Hertogenbosch moest aankomen, eerst Zondag morgen arriveerde, zij had door het lage water in de Maas aan den grond gezeten.

— Uit Gorinchem schrijft men van gisteren:

«Gedurende de drie voorgaande dagen zijn alhier p. m. *honderd zeventig*, geladen en ongeladen vaartuigen, groot en klein, binnen gekomen, om in onze havens en in de daarmede verbonden kanalen te overwinteren, en nog blijft er ruimte in overvloed over. De lage waterstand is vermoedelijk oorzaak dat verscheiden vaartuigen van de bovenrivier niet herwaarts zijn kunnen gevoerd worden, toen het drijfijs zich vertoonde, en dus op minder veilige, ja misschien gevaarlijke plaatsen zoo veel mogelijk zijn geborgen.

«Door eene gunstige beschikking van Zijne Exc. den minister van Financien, op dezerzijdsch verzoek is voor de vaartuigen die hier overwinteren *vrijdom van sluizen en bruggengelden verleend.*»

«Mogt vroeger door ons vermeld zijn, dat gedurende 8 dagen zich geene sterfgevallen in onze gemeente hadden voorgedaan, thans kunnen wij als eene groote bijzonderheid vermelden, dat op een bevolking van bijna 9000 zielen, van den 25 November tot den 10 December, niemand alhier gestorven is.»

— Te Vlijmen en omstreken leveren de eendenkooijen in het tegenwoordig jaargetijde ongekende uitkomsten op. Eenige dagen geleden werden in genoemde plaats, op de kooi van *de Vaan* op één dag ruim duizend eendvogels gevangen. Men wil het afkomen dier vogels aan eene strenge vorst in het land hunner herkomst toeschrijven. Voorleden winter werden er mede een aantal gevangen.

— Men schrijft uit Gent, dat de koninklijke maatschappij van schoone kunsten en letterkunde aldaar, tot corresponderende leden voor Nederland benoemd heeft, de heeren *H. Tollens Cz.*, te Rijswijk en *C. G. Withuis*, te 's Gravenhage.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, den 12 December.

GRANEN enz. Heden alleen verkocht van Gerst: 112 ℔ Deensche *f* 274. De overige Granen zonder handel.

KOOLZAAD: in deze maand 1 P. vl. en op levering $^{1}/_{2}$ P. vl. hooger; Anclammer Rubs op 9 vat 70 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Dec. $71^{1}/_{2}$ P. vl.; in Oct. e. k. 68 P. vl.

LIJNZAAD een doen: 112 ℔ Odessa *f* 330.

RAAPOLIE willig: op 6/w. *f* $40^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* 39; 1 Mei e. k. *f* $39^{7}/_{8}$; 1 Sept. e. k. *f* $38^{1}/_{4}$; 1 Oct. e. k. *f* $38^{1}/_{2}$; 1 Nov. en Dec. e. k. *f* $38^{3}/_{4}$.

LIJNOLIE een doen: op 6/w. *f* $31^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $30^{1}/_{4}$; 1 Maart e. k. *f* 30; 1 April en 1 Mei e. k. *f* $30^{1}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $38^{1}/_{5}$; Vlieg. *f* 37.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 84 à *f* 86. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 11 à 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 13. DECEMBER 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 13,50	tot *f* 14,50.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 10,60	» » 11,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 8,00.
Een dito poud Boter		» 0,78.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 2,90	tot *f* 4,50
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,35
Het 1000 Doof Hout		» 1,90.
De kar Spaanders		» 2,90.
De » Struiken		» 3,00.
De 100 Mutsaard		» 3,40

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *December*) was de Fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $61^{15}/_{16}$; 3 pCt. 74; Certif. 4 pCt. $93^{1}/_{8}$, $^{1}/_{16}$; Handelm. $4^{1}/_{2}$ pCt. 126; Haarlemmermeer 5 pCt. 100; Aand. Rijnspoorweg $100^{3}/_{4}$; Aand. Ned. Bank 117; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $50^{3}/_{8}$, $^{7}/_{16}$; Spanje onbep. st. 1 pCt. $21^{13}/_{16}$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. $45^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $41^{13}/_{16}$, $^{11}/_{16}$; Bewijzen Sp. Coup. $5^{7}/_{16}$, $^{3}/_{8}$; Portugezen te Londen 3 pCt. $36^{3}/_{4}$; Rusland 5 pCt. $104^{3}/_{4}$, $^{5}/_{8}$; dito 1828—29 103, $^{1}/_{8}$; Certif. 1831—33 $94^{7}/_{8}$; 4 pCt. bij Hope $89^{1}/_{8}$; Id. bij Stieglitz $87^{7}/_{8}$, $^{11}/_{16}$; Inschr. in Assign. 6 pCt. $68^{7}/_{8}$; Certif. van dito 69; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $76^{3}/_{4}$, $^{3}/_{8}$; Nieuwe 5 pCt. $91^{1}/_{2}$; dito $2^{1}/_{2}$ pCt. $39^{5}/_{8}$; Brazilie 95; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $67^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$; Mexiko $22^{15}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; dito onbep. st. $22^{13}/_{16}$, $^{3}/_{4}$.

Advertentiën.

*** Blijkens akte, gepasseerd voor den Edel Achtbaren Heer Kantonregter te *Oosterhout*, den 5. December 1853, behoorlijk geregistreerd, is door den Heer WILHELMUS ANTONIUS KRIESFELD, gepensionneerd Luitenant-Kolonel, wonende te *Geertruidenberg*, aan zijne minderjarige Dochter WILHELMINA AUGUSTINA CAROLINA, handligting verleend tot de geheele ontvangst, de uitgave van en de beschikking over hare inkomsten, benevens het sluiten van verhuringen.

De Griffier bij het Kantongeregt voornoemd,
Mr. A. C. G. VAN OLDENEEL,
waarn. Gr.

Aromatische Tandenzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD, Chemisch onderzocht en aanbevolen door den Kon. Pr. *Medicinaalraad* Dr. MAGNUS, den Kon. Pr. *Kreitsphisicus* Dr. ESCHENBACH, en andere Artsen en Scheikundigen.

Deze **TANDENZEEP** is zamengesteld uit bestanddeelen die de eigenschap bezitten het Tandvleesch te sterken, voor ziekelijke aandoening te bewaren, het vuil en de aangroeijingen der Tanden weg te nemen, ze hagelwit te maken zonder het *émail* aan te doen, den adem frisch te houden en eenen heilzamen invloed op de mondholte uit te oefenen.

Door hare duurzaamheid is zij bezuinigend, de Stukken houden wel een jaar uit.

Zij kosten 40 en 80 Cents in onderstaande Dépôts.

AROMATISCH-MEDICINISCHE KRUIDENZEEP

van Dr. BORCHARDT, *Geneesheer* te Berlijn, is zamengesteld uit Aromatische en etherische plantenoliën en delfstoffelijke bestanddeelen; alle aandoeningen der Huid, Levervlekken, Zomersproeten, Zonnebrand, Knobbels, Puisten en Schubben worden door haar gebruik verwijderd, en de huid behoudt door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat voor eenen schoonen tint vereischte is. Het best gebruikt men ze met een wollen lapje, waarmede men de Huid naar verkiezing een of meermalen daags wascht.

Dr. Arnold beveelt ze aan tegen eene gele drooge huid en bij andere huidziekten.

Zij kost 40 Cents. En is mede in onderstaande Dépôts te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.	Breda, Wed^e. Wiercx Folla.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	'sBosch, F. L. Welsch.
» C. H. Veraaft.	

En in de bekende Dépôts in de andere Steden.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der *NEDERLANDEN.*

RENTAMBT BREDA.

OPENBARE VERKOOPINGEN

VAN

Bijzonder Zware EIKEN-, BEUKEN- en DENNENBOOMEN.

Op *Maandag den* 19 *December* 1853, ten huize van W. VAN ALPHEN in *den Zandberg*, buiten de Ginneken-poort van *Breda.*

Op *Dingsdag den* 20. *December* 1853, ten huize van J. HUSE aldaar.

Op *Woensdag den* 21. *December* 1853, in het *Roode Hert* te *'s Princenhage.*

Op *Donderdag den* 22. *December* 1853, ten huize van H. KIEVITS te *'s Princenhage.*

De Notitiën der Kavelingen zijn te bekomen bij de Boschwachters in de *Ulvenhoutsche-*, *Mast-* en *Liesbosschen;* terwijl de Voorwaarden van Verkoop ter lezing liggen ten Kantore van den Rentmeester, te *Breda.*

De Rentmeester der Domeingoederen van Z. K. H. Prins Frederik *der* Nederlanden *voor het Rentambt* Breda.

P. SIX.

*** Door G. B. van GOOR, te *Gouda*, is uitgegeven en in alle Boekwinkels te bekomen: De 1e tot 13e Aflev. van

EEN NIEUW

GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE,

DOOR

J. KRAMERS Jz.

In een Boekdeel, vermoedelijk compleet in 20 Aflev. à 75 Cts. per Aflev.

Dit **WOORDENBOEK**, naar de *nieuwste* en *beste* In- en Uitlandsche *bronnen*, met de meeste zorg bearbeid, door eenen voor die taak allezins bekwamen Schrijver, zal, ondanks zijn betrekkelijk geringen omvang (ten gevolge zijner fraaije Typographische uitvoering slechts *EEN LIJVIG BOEKDEEL*) al het belangrijkste en wetenswaardige uit de *Aardrijkskunde*, *Statistiek* en *Volkenkunde* bevatten, dat elders den inhoud van vele Boekdeelen uitmaakt, en alzoo voor ieder eene zoo gemakkelijke als getrouwe vraagbaak zijn.

Onder meer hoogst gunstige beoordeelingen zegt Prof. VETH in *de Gids*, omtrent de Letterdruk van dit Boek: »Een buitengewoon kleine, maar daarbij uitnemend zuivere en duidelijke druk, heeft den Schrijver gelegenheid gegeven, in eene zeer beperkte ruimte eene volledigheid te bereiken, die onze bewondering verdient.

*** Heden is van de Pers gekomen, en alom bij HH. Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

WET

TOT REGELING

VAN

HET TOEZIGT

OP DE ONDERSCHEIDENE

KERKGENOOTSCHAPPEN.

Prijs 10 *Centen.*

*** Door A. VAN DER MAST, te *Gorinchem*, is verzonden:

Almanak in Miniatuur, voor Kinderen, voor 1854, 12e Jaargang, door *T. van Spal* en *P. J. V. Dusseau*, ingenaaid à . . . . *f* 0,40.

Idem in karton à . . . . » 0,50.

Idem verguld op snee in koker à . . . . . . » 0,80.

Almanak tot gezellig Onderhoud voor het jaar 1854, 16e Jaargang . . . . *f* 0,35.

Bouwkundige Almanak voor het jaar 1854, of onmisbaar Zakboek voor Ingenieurs, Aannemers, Architecten, Timmerlieden, Meubelmakers, Steenhouwers, Smids, Schilders, enz., en allen die eenigzins met de Bouwkunde in betrekking staan, door *W. C. Brade*, Oud-Kapitein der Genie. In klein 8°, gebonden in moré en portefeuille. Vijfde Jaargang. . *f* 1,00.

Verbeterd Landhuishoudelijk Zakboek voor het jaar 1854, bewerkt door *F. A. Enklaar*, Land-Oeconoom. Vierde jaargang. In klein 8°., gebonden in moré en portefeuille. Nieuwe titel-uitgave . . . . *f* 1,00.

Ten einde hetzelve ook bij getallen te kunnen verspreiden en de minvermogenden in de gelegenheid te stellen zich dit werkje aan te schaffen, is het mede verkrijgbaar gesteld, met weglating van het Dagboek voor Ontvangst en Uitgave en Album voor dagelijksche aanteekeningen, ingenaaid à *f* 0,50.

Dr. *E. Remigius Fresenius*, Leerboek der Scheikunde, voor Land- en Boschbouwers en Staathuishoudkundigen, door *F. A. Enklaar* . . . . *f* 4,60.

F. A. Enklaar, de Bekwame Landman, of Handleiding voor den Nederlandschen Landbouwer, om de grootst mogelijke winst van zijn bedrijf te trekken . . . . *f* 1,50.

P. van Og, Beknopte Handleiding, om door zelfoefening op eene gemakkelijke wijze de Geometrie, Trigonometrie en Algebra of Stelkunst te leeren . . . . *f* 1,30.

P. van Og, Beknopte Handleiding, om door zelfoefening op eene gemakkelijke wijze de Roei- en Peilkunst te leeren *f* 1,00.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

JAARBOEKJE

DER

KONINKLIJKE AKADEMIE

VOOR DE

ZEE- EN LANDMAGT.

VIERDE JAARGANG.

1854.

Prijs *f* 1,—.

INHOUD.

1. Een volledige Kalender, Zons- en Maansverduisteringen, Koninklijk Huis. — 2. Naamlijst van het Personeel der Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt. — 3. Naamlijst der Adelborsten en Kadets. — 4. Veranderingen in het Personeel van Officiers, Leeraars, Adelborsten en Kadets in den loop van het jaar 1853. — 5. Numerieke Kategoriestaat der Adelborsten en Kadets op den 8 November 1853. — 6. Voorbereidings-scholen. — 7. Uitslag van het examen der Aspiranten voor de Landmagt in 1853. — 8. Uitslag van de examens der Aspiranten voor de Zeemagt in 1853. — 9. Boeken door de Akademie uitgegeven. — 10. De viering van het vijf-en-twintigjarig bestaan der Akademie. — 11. MENGELWERK. De achting van den Soldaat voor den Officier, door J. C. J. K. — 12. Het spel des geluks. — 13. Willem Vleertman. Een zwerver uit vroegeren tijd, 1658—1742, door G. K., Hz. — 14. Het Metalen Kruis, door J. C. J. K. — 15. Vrouwenklagt. — 16. Verklaring der teekens. — 17. Veranderingen na het afdrukken.

De eerste Jaargang is uitverkocht. — Van den tweeden en derden Jaargang zijn nog eenige Exemplaren à *f* 1,— te bekomen.

MAGAZIJN VAN GEMAAKTE HEEREN-KLEEDINGSTUKKEN,

in *DE OUDE PRINS*, Torenstraat, te *BREDA.*

Aan het geachte Publiek wordt met deze berigt, dat uit hoofde van de ingevallene vorst, wij genoodzaakt zijn nog eenige dagen alhier uitgepakt te blijven en de voorraad van onze Goederen nog aanzienlijk *goedkooper* zullen verkoopen.

Hebben ook op nieuw ontvangen eene partij KINDER-PALLETOTS, Laken en Duffel, CHAMBERLOUS, WINTER VESTEN, REGENJASSEN en OVERSCHOENEN, enz., blijft uiterlijk tot en met *Zaturdag den* 10 *dezer.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.